

نان

دستور سبز کردن

اشتباه‌های لپی - چایی!
حتماً شما هم متوجه شده‌اید که نویسنده اشتباهی کرده است. او ابتدا گفته بود «میلیون‌ها تن گندم» ولی بعد معلوم شد که منظورش «۲۴۰۰ تن گندم» بوده است. شاید اشتباه چاپی بوده.

«میلیون‌ها تن» و «۲۴۰۰ تن» با هم فرق دارند. خیلی هم فرق دارند، نه؟ او چه قدر اشتباه کرده است؟

ما نمی‌دانیم میلیون‌ها تن یعنی چند تن. اما فرض کنید منظور از میلیون‌ها تن، دو میلیون تن بوده باشد. در این صورت، می‌توانید حساب کنید که میلیون‌ها تن چند برابر بیشتر از ۲۴۰۰ تن است؟

اما «۲۴۰۰ تن» هم خیلی زیاد است! باورکردنی نیست که یک مشت گندمی که هر کدامان شب عید سبز می‌کنیم، سر جمع ۲۴۰۰ تن می‌شود!

۲۴۰۰ تن گندم، غذای چند خانواده؟

اگر قرار بود با این ۲۴۰۰ تن گندم، نان پخته شود، غذای چند خانواده فراهم می‌شد؟

متأسفانه هر ساله با شروع بهار، فصل بیداری و زیبایی طبیعت، ما ایرانیان بیشترین لطمه را به محیط‌زیست وارد می‌کنیم. کشتن پنج میلیون قطعه ماهی زیبای قرمز، هدر دادن میلیون‌ها تن گندم و حبوبات، تخریب و به‌جا گذاشتن آثار انسانی و زباله در طبیعت و... از جمله فعالیت‌های مخرب و اشتباه ماست.

جمله‌های بالا بخشی از سخنان یکی از فعالان محیط‌زیست است که در وب‌سایت «سازمان محیط‌زیست» منتشر شده است.^۱ این جمله‌ها تکان‌دهنده‌اند، نه؟

... هدر دادن میلیون‌ها تن گندم...!

یک مشت گندمی که هر سال سبز می‌کنیم، می‌شود میلیون‌ها تن؟! یعنی دیگر سبزه سبز نکنیم؟ مگر هفت‌سین بی‌سبزه هم می‌شود؟

بیا یاد ادامه‌ی مطلب را هم بخوانیم:

طبق آمار رسمی، ۲۴ میلیون^۲ خانواده در ایران سکونت دارند و هر خانواده حداقل یک سبزه عید خواهد کاشت. منهای استفاده

از آب، ظرف و خاک، حداقل

۱۰۰ گرم گندم استفاده

خواهد شد. یعنی ۲۴۰۰

تن گندم را آب می‌دهیم و

سبزه‌به‌در در کوه و بیابان

و جوب و وسط خیابان‌ها

رها می‌کنیم!

فکر می‌کنید ما می‌توانیم تخمین بزنیم که هر نفر هر روز چه قدر نان می‌خورد؟ آیا می‌توانیم تخمین بزنیم که برای هر نان چه قدر گندم لازم است؟

این کار کمی سخت است. بیایید طور دیگری مسئله‌مان را حل کنیم.

اگر بدانیم که هر سال در مجموع چه قدر گندم در کشور مصرف می‌شود، مسئله حل می‌شود، نه؟

با یک جست‌وجوی ساده در اینترنت، مقدار سالانه مصرف گندم در کشور به دست می‌آید. خودتان امتحان کنید!

هر سال حدود ۹ میلیون تن گندم در کشور مصرف می‌شود. ۳ هر سال ۳۶۵ روز است. بنابراین این اطلاعات به ما می‌گوید:

$$۹۰۰۰۰۰۰ \div ۳۶۵ = ۲۴۶۵۷$$

روزی ۲۴۶۵۷ تن گندم در کشور مصرف می‌شود!

تعداد خانواده‌های ایرانی را هم که می‌دانیم. بنابراین:

$$۲۴۶۵۷ \div ۲۴۰۰۰۰۰۰ = ۰/۰۰۱۰۲۷۴$$

یعنی به‌طور متوسط هر روز ۰/۰۰۱۰۲۷۴ تن گندم در هر

خانواده مصرف می‌شود! یعنی چند کیلو؟

با یک تناسب معلوم می‌شود:

۱ تن	۰/۰۰۱۰۲۷۴ تن
۱۰۰۰ کیلو	؟ کیلو

بله!

$$\frac{۰/۰۰۱۰۲۷۴ \times ۱۰۰۰}{۱} = ۱/۰۲۷۴$$

هر خانواده در هر روز، تقریباً یک کیلوگرم گندم مصرف می‌کند! خب انگار دیگر همه چیز مشخص شده است:

- هر نوروز حدوداً ۲۴۰۰ تن گندم سبزی می‌شود. در واقع، ۲۴۰۰۰۰۰ کیلو گندم سبزی و بعد از دو سه هفته، دور ریخته می‌شود.

- هر کیلو گندم خوراک روزانه یک خانوار ایرانی است.

پس ما خوراک یک روز ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار خانواده را سبزی می‌کنیم!!

امان از اعداد بزرگ

یک دقیقه صبر کنید. گاهی اعداد بزرگ ما را به اشتباه می‌اندازند. ۱۰۰ گرم گندمی که سالی یک بار سبزی می‌کنیم، زیاد است؟

هر خانواده به‌طور متوسط روزی ۱ کیلوگرم گندم می‌خورد و سالی ۱۰۰ گرم گندم سبزی می‌کند.

اجازه دهید واحدها را به هم تبدیل کنیم تا موضوع روشن‌تر شود:

هر خانواده به طور متوسط سالی ۳۶۵ کیلوگرم گندم می خورد و سالی ۰/۱ کیلوگرم گندم سبز می کند. نسبت گندمی که سبز می کنیم به گندمی که می خوریم چه قدر است؟

$$\frac{\text{گندمی که سبز می کنیم}}{\text{گندمی که می خوریم}} = \frac{۰/۱}{۳۶۵} = \frac{۱}{۳۶۵۰} = ۰/۰۰۰۲۷۳۹۷۳ \approx ۰/۰۰۰۲$$

امان از این اعداد خیلی کوچک!
برای اینکه درست تر متوجه این اعداد سخت شویم، بیایید فکر کنیم که ۰/۰۰۰۲ از مصرف سالانه ما چه قدر می شود.

من می دانم که:

- اگر هر بار که یک نان می خورم، $\frac{۱}{۳}$ نان را صرفه جویی کنم،

در مجموع، سالانه $\frac{۱}{۳}$ در مصرف نان صرفه جویی کرده ام.

- اگر هر بار که یک نان می خورم، $\frac{۱}{۳}$ نان را صرفه جویی کنم، در

مجموع، سالانه $\frac{۱}{۳}$ در مصرف نان صرفه جویی کرده ام.

- پس اگر هر بار که ۱ نان می خورم، ۰/۰۰۰۲ نان را صرفه جویی

کنم، در مجموع، سالانه ۰/۰۰۰۲ در مصرف نان صرفه جویی

کرده ام و می توانم این مقدار گندم را برای سفره هفت سنین

کنار بگذارم.

هندسه نان لواش!

طول و عرض یک نان لواش تقریباً ۴۰ و ۳۰ سانتی متر است. بنابراین ۱۲۰۰ سانتی متر مربع مساحت دارد. ۰/۰۰۰۲ از یک نان لواش یعنی تکه ای از نان لواش که مساحتش برابر است با

$$۱۲۰۰ \times ۰/۰۰۰۲ = ۰/۲۴ \text{ سانتی متر مربع}$$

ضلع یک مربع چند باشد تا مساحتش تقریباً برابر با ۰/۲۴ شود؟

یعنی هر بار که نان می خوریم کافی است این قدر از نان را

صرفه جویی کنیم تا خیالمان بابت سبزه عید راحت باشد، نه؟

یک بار بعد از شام به سفره نگاه کنید. هر وعده چه قدر نان

خرده در سفر می ماند و دور ریخته می شود؟

اگر هر کس که یک نان می خورد، به اندازه صرفه جویی

کند، همگی می توانیم با خیال راحت سبزه سبز کنیم!

اگر هر کس که یک نان می خورد، به اندازه صرفه جویی

کند، سالانه به اندازه نان یک روز ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر

دیگر صرفه جویی شده است.

پی نوشت ها:

1. <http://www.doe.ir/Portal/home/?news/196210/196226/435934/> نوزاد یک
2. طبق سرشماری نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۰، ۲۱۱۸۵۶۴۷ خانواده در ایران زندگی می کردند. بنابراین عجیب نیست که در ابتدای سال ۲۴/۹۴ میلیون خانواده در ایران زندگی کنند.

3. <http://www.irna.ir/fa/News/81688824>

